

Olsztyn, dnia 2 października 2015 roku

PS-IV.431.4.13.2015.MW

**Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie
ul. Grunwaldzka 3
13-300 Nowe Miasto Lubawskie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie art. 186 pkt 3 oraz art. 197b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.2015 poz. 332, ze zm.) zespół inspektorów w składzie:

1. Marek Wojtas - główny specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, zamiejscowe stanowisko pracy w delegaturze Urzędu w Elblągu, kierujący zespołem kontrolnym,
2. Agnieszka Błaszczuk - główny specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, zamiejscowe stanowisko pracy w delegaturze Urzędu w Elblągu,

na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-VI.0030.874.2015 z dnia 21 sierpnia 2015 roku (akta kontroli str. 4), przeprowadził w dniach 3-4 oraz 7-8 września 2015 roku kontrolę problemową w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim. Przedmiotem kontroli była ocena działania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w zakresie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka oraz oceny rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, w okresie od 1 stycznia 2013 roku do dnia zakończenia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2015 poz. 332, ze zm.) – zwanej dalej ustawą.

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

- Centrum, kontrolowana jednostka - co oznacza: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim.

Kontrolę przeprowadzono w obecności dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim, pani Urszuli Łydziańskiej, w oparciu o analizę prowadzonej w Centrum dokumentacji oraz złożone przez ww. wyjaśnienia.

USTALENIA KONTROLI

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim decyzją Starosty Nowomiejskiego znak: OP.8120.28.2011 z dnia 23 listopada 2011 roku zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W okresie poddanym kontroli organizację oraz zasady funkcjonowania Centrum określał regulamin organizacyjny nadany przez Zarząd Powiatu w Nowym Mieście Lubawskim:

- uchwałą nr 41/209/2011 z dnia 21 grudnia 2011 roku w sprawie przyjęcia regulaminu organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim;

- uchwałą nr 12/62/2015 z dnia 17 marca 2015 roku w sprawie przyjęcia regulaminu organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Mieście Lubawskim.

Ponadto w ww. okresie funkcjonowały w kontrolowanej jednostce zarządzenia jej dyrektora nr: 1/2013 z dnia 2 stycznia 2013 roku, 21/2014 z dnia 1 lipca 2014 roku, 3/2015 z dnia 3 lutego 2015 roku - w sprawie powołania zespołu do spraw oceny rodzin zastępczych oraz nr: 8/2012 z dnia 11 czerwca 2012 roku, 15/2014 z dnia 12 maja 2014 roku, 20/2014 z dnia 1 lipca 2014 roku, 6/2015 z dnia 17 marca 2015 roku – w sprawie powołania zespołu do spraw oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej.

Ustalono, że na terenie powiatu nowomiejskiego funkcjonuje jeden rodzinny dom dziecka, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy, w którym umieszczono sześcioro dzieci. Liczbę rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie ww. powiatu oraz liczbę umieszczonych w nich dzieci, na dzień 3 września 2015 roku, przedstawia poniższa tabela (akta kontroli str. 5):

Typ rodzin	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Spokrewniona	23	34, w tym 4 pełnoletnich
Niezawodowa	14	22, w tym 3 pełnoletnich
Razem	37	56, w tym 7 pełnoletnich

Kontroli poddano 7 losowo wybranych akt osobowych dzieci (akta kontroli str. 6 - 62) umieszczonych w rodzinach zastępczych, w zakresie dokumentacji dotyczącej dokonywanej oceny, o której mowa w art. 128 pkt. 1 ustawy. Analizie poddano dwie ostatnio dokonane oceny sytuacji ww. dzieci, tj. w terminach:

- w 2014 roku: 12, 13, 20, 26 listopada, 3 grudnia;
- w 2015 roku: 20 maja, 10, 17 czerwca.

Oceny przeprowadzono z zachowaniem terminów określonych w przepisach art. 131 ust. 1 ustawy tj. w przypadku dzieci poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co pół roku. W miarę potrzeb dziecka organizator dokonywał oceny jego sytuacji na posiedzeniach doraźnych. Powodem organizacji przedmiotowych posiedzeń było głównie omówienie problemów opiekuńczo-wychowawczych występujących w rodzinie zastępczej, jak również sporządzanie opinii, o których mowa w art. 139a ustawy. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na posiedzeniach z udziałem osób, o których mowa w art. 130 ust. 1 ustawy.

Przebieg posiedzenia dokumentowano w formie protokołu. Analiza wybranych okresowych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w dacie kontroli wykazała następujące nieprawidłowości:

1) brak indywidualnej analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem, o której mowa w zapisach art. 129 pkt 2 ustawy.

Stwierdzono, że informacje w przedmiotowym zakresie umieszczone były w punkcie „analiza stosowanych metod pracy z dzieckiem”, jak również w punkcie „aktualna sytuacja rodzinna dziecka”. Kontrolujący udzielili dyrektorowi Centrum instruktażu w zakresie prowadzenia dokumentacji zgodnie z wyszczególnionymi tematycznie obszarami. Ocenie poddawano rodzeństwa umieszczone w danej rodzinie zastępczej, co spowodowało brak indywidualnej analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem, tak jak to miało miejsce w przypadku ocen rodzeństw: !

.. czy ocen szóstki dzieci umieszczonych w rodzinnym domu dziecka

Ponadto w dwóch ocenach rodzeństw dokonywanych w dniach 20 i 26 listopada 2014 roku () stwierdzono, niespójność pomiędzy treścią protokołu, a sformułowanym wnioskiem dotyczącym metod pracy z dzieckiem.

2) brak modyfikacji planu pomocy dziecku, o której mowa w art. 129 pkt 3 ustawy lub dokonywanie jej w sposób zbyt ogólny.

Analiza ww. dokumentacji wykazała, iż w ocenach rodzeństw dokonywanych w dniach 20 i 26 listopada 2014 roku

() umieszczano zapisy o treści „plan pomocy nie wymaga modyfikacji” pomimo, iż dzieci sprawiały problemy wychowawcze. Ponadto w przypadku (ocena z dnia 13 listopada 2014 roku) oraz rodzeństwa: (ocena z dnia 10 czerwca 2015 roku) zapisy dotyczące modyfikacji planu pomocy dziecku, były ujęte w sposób zbyt ogólny, bez wskazania konkretnych działań.

Nie wniesiono uwag do oceny dokonywanej w obszarach, o których mowa w art. 129 pkt 1, 4, 5, 6 i 7 ustawy, tj. w zakresie:

- ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka;
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie;
- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb;
- oceny zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.

Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 131 ust. 2 ustawy, formułował na piśmie opinię dotyczącą zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, a następnie przekazywał ją do właściwego sądu.

Zespół inspektorów poddał kontroli 5 losowo wybranych teczek akt osobowych rodzin zastępczych, z czego 2 spokrewnionych i 2 niezawodowych oraz prowadzącego rodzinny dom dziecka.

Oceny rodziny zastępczej i prowadzącego rodzinny dom dziecka dokonywano w oparciu o szczegółowe zasady określone zarządzeniem dyrektora Centrum. Oceny dokonywano w szczególności w konsultacji z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz asystentem rodziny pracującym z rodziną dziecka, bądź w przypadku jego braku, z przedstawicielem podmiotu organizującego pracę z rodziną, co jest zgodne z postanowieniami art. 133 ustawy. Ponadto w konsultacji z pedagogiem i psychologiem. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 134 ust. 1 ustawy dokonywał pierwszej oceny rodziny zastępczej, nie później niż przed upływem roku, od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej. Kolejna ocena była dokonywana z zachowaniem terminów, o których mowa w art. 134 ust. 2 ustawy.

Oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka utrwalano w postaci dokumentu pod nazwą: „Ocena rodziny zastępczej sporządzona w dniu (...)” bądź „Ocena rodzinnego domu dziecka sporządzona w dniu (...)”.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonywał ww. oceny pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Przedmiotowe oceny dokonywane w formie opisowej uwzględniały między innymi kwalifikacje rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka, warunki bytowe oraz potrzeby dziecka tj. wymogi określone w art. 40, 42 ust 1-3 ustawy oraz w podsumowaniu formułowały ocenę rodziny zastępczej wraz z jej uzasadnieniem.

Zdarzało się, iż ocena funkcjonowania rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka (zwłaszcza we wcześniejszych ocenach z lat 2013 – 2014) w niektórych sferach nie została poparta rzeczowymi argumentami. Dyrektorowi kontrolowanej jednostki udzielono bieżącego instruktażu w przedmiotowym zakresie.

Ponadto z posiedzenia zespołu dokonującego oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka sporządzano protokół wskazujący: rodziny zastępcze podlegające ocenie, skład zespołu oraz jego wnioski końcowe.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej po dokonaniu przedmiotowych ocen informował pisemnie rodziny zastępcze i prowadzącego rodzinny dom dziecka, o teź ocenie, jednocześnie pouczając o przysługującym prawie wynikającym z postanowień art. 134 ust. 2a tj. złożenia do starosty w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny – zastrzeżeń.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnoszę o podjęcie stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Dokonywać szczegółowej analizy stosowanych metod pracy, o której mowa w art. 129 pkt 2 ustawy, w stosunku do każdego dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej. Termin realizacji - na bieżąco.
2. W uzasadnionych przypadkach dokonywać modyfikacji planu pomocy dziecku, o której mowa w art. 129 pkt 3, poprzez wskazanie konkretnych działań uzgodnionych na posiedzeniu w sprawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej. Termin realizacji - na bieżąco.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 197d ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.2015 poz. 332, ze zm.), przysługuje prawo zgłoszenia do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego zastrzeżeń do ww. zaleceń pokontrolnych, w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni, od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wiadomości:

- 1) Andrzej Ochlak
Starosta Powiatu Nowomiejskiego
ul. Rynek 1
13-300 Nowe Miasto Lubawskie
- 2) a/a

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Wanda Sylwia Kicińska
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie